

AFASI | **nr 1**
POSTEN | 2017

**Når man har
trøbbel med
å finne ord** side 18

**Romerike
Afasiforening
på tur** side 23

**Hvordan bruke
kroppsspråk** side 6

Ulike

Vi mennesker
Forskjellen vi har
Som en stor
Blomsterbukett
Å se
Mange nyanser
Finnes der
Mange er fargerike
Andre grå
Noen blomstrer mye
Andre visner fort
Fjern det som visner
Bort
Så nye spirer gror
Gi næring
til vennskap
La oss godta
Ulikheter vi har

Hilde Evensen

AFASI POSTEN

ISSN 0803-2467

Ansvarlig utgiver:
Afasiforbundet i Norge
Torggata 10
0181 Oslo

Tlf: 22 42 86 44
E-post: afasi@afasi.no
www.afasi.no

Kontortid:
Mandag – fredag
kl. 09.00 – 15.00

Endring av adresse?
Ta kontakt med
Afasiforbundet på
telefon eller epost.

Forbundsstyret:
Hogne Jensen – leder
Inghild Bjørgestad
– nestleder

Styremedlemmer:
Trond Børseth
Sigrid Helene Lund
Eivind Dybendal

Redaktør:
Marianne Brodin

Annonser, layout
og produksjon
Cox Oslo AS
Pilestredet 75D
0354 Oslo
www.cox.no
Tlf. 22 59 90 07

Innhold

- 4** Forbundslederen har ordet

- 5** Rettighetssenteret

- 6** Praktiske råd om det å snakke sammen

- 11** Logopedrettigheter

- 12** Hvem tar deg i mot når språket går i stykker?

- 14** Nettbrettkurs på Gardermoen

- 16** Hjerneslagkonferanse i Oslo

- 17** Afasi Ung

- 18** Når man har trøbbel med å finne ord

- 22** Langsomt

- 23** Førjulstur til Losby Gods

- 24** Nye regler fra Helfo

- 25** Ny medarbeider i Afasiforbundet

- 26** Afasipostens kryssord

- 27** Kan du finne etternavn på 8 norske forfattere?

- 28** Løsning søkeord

- 30** Medlemskap i Afasiforbundet i Norge

- 31** Lokalforeninger og kontaktpersoner

Forbundsleder,
Hogne Jensen

“Den som ikke kan snakke har også noe å si”

Godt nytt år til alle våre medlemmer. I nord har sola endelig kommet tilbake og atter en gang går det mot lysere tider. I forbundet jobbes det for tiden hardt med prosjekter som skal komme våre medlemmer til gode. I tillegg vil vi i 2017 stå overfor et nytt valgkampår som vi jobber svært aktivt med. Sammen med LHL Hjerneslag skal Afasiforbundet gjøre sitt ytterste for å markere problemstillingene våre medlemmer står overfor og jobbe for at disse skal komme på dagsordenen til partiene. Vi har en stram timeplan for våren 2017 med mye aktivitet både sentralt og lokalt.

Allerede ser vi at lokallagene våre begynner å planlegge eller holde sine årsmøter. I den forbindelse sendte administrasjonen ut en ny vedtektsmal som er i tråd med hva vi vedtok på landsmøte i 2016 og vi håper at denne er med på å lette noe av byrden på lokallagene våre og gjøre oss bedre rustet til å møte nye utfordringer i tiden som kommer.

Fremdeles er det for mange der ute som ikke vet hva afasi er, som ikke kjenner til de utfordringene en person med afasi kan stå ovenfor, som ikke skjønner at til tross for at man har en språkvanske betyr det ikke at vi har mindre å si. Vi har en stor utfordring foran oss, et informasjonsarbeid uten sammenligning som skal være med på å løfte afasi opp og frem slik at flest mulig lærer, flest mulig får en bedre forståelse for afasi og de behovene våre medlemmer har.

Som sagt er det i 2017 valg og i den forbindelse håper jeg at også dere på lokalt plan ønsker å bidra til å løfte afasisaken fram i den offentlige bevissthet. I løpet av våren vil forbundet lage leserbrevmaler som vil kunne brukes opp mot lokale medier. For personer i lokallagene som ønsker hjelp og støtte til å sette lys på afasi, enten det er negativt eller positivt så vil forbundet og administrasjonen være der og støtte opp med det vi kan. Det er viktig at vi står på i denne perioden og løfter afasi fram så godt vi kan.

Afasiforbundet gjorde i begynnelsen av 2016 en undersøkelse på logopeddekning i kommune-Norge. Denne fulgte vi opp i mot slutten av året og i 2017. Resultatene er ikke oppløftende. Som mange av medlemmene våre er klar over er kyndig hjelp fra logopeder vanskelig å oppdrive mange steder i Norge. Kommuner som grenser til hverandre har store ulikheter mellom tilbudene til sine innbyggere og om du får logoped eller ikke er ofte avhengig av hvilken side av kommunegrensen du bor.

Oppfølging er fremdeles for variabel og avhengig av geografi og en uholdbar stor byrde blir skjøvet over på personen med afasi og pårørende. For våre medlemmer er det ikke viktigst om den som hjelper er fra offentlig eller privat sektor, men heller at hjelpen er tilgjengelig når vi har behov for den. På vegne av styret ønsker jeg dere alle et godt 2017 og sammen taler vi med styrke (språkvanskene til tross) og i år skal vi strekke oss langt for å bli hørt.

Rettighets-senteret

Har du spørsmål om rettigheter?

Da kan du ta kontakt med Rettighets-senteret til Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO). Dette er et senter som gir råd om rettigheter til personer med funksjonshemming og kronisk sykdom. De svarer på spørsmål om velferd og diskriminering.

På senteret jobber det jurister med lang erfaring. Telefonnummeret er: 23 90 51 55. Telefonlinjen er åpen mellom klokken 10.00 og 14.00, fra mandag til torsdag.

Du kan også kontakte dem via et skjema på hjemmesiden: www.ffe.no/Rettighets-senteret/Kontakt-skjema/ Funksjonshemmedes fellesorganisasjon (FFO) er en paraply-organisasjon, der blant andre Afasiforbundet i Norge er medlem.

Afasi NYTT

Fast spalte, skrevet av afasiteamet ved Statped sørøst, fagavdeling språk/tale.

Afasi-nytt inneholder kortfattet informasjon for mennesker som har afasi, deres nærpå personer og andre interesserte. Det kan være opplysninger om aktuelle sider på internett, tips om litteratur og informasjonsmaterieell osv.

Spørsmål eller kommentarer? Kontakt gjerne språkforsker Marianne Lind, marianne.lind@statped.no eller logoped Nina Høeg nina.hoeg@statped.no tlf. 90 53 24 34. Du kan også ringe sentralbord 02196

Praktiske råd om det å snakke sammen

I denne spalten forsøker vi å belyse ulike sider ved den dagligdagse samtalen og gi råd om hvordan man lettere kan hanskkes med de utfordringer som kan forekomme i kommunikasjon med personer som har afasi.

- Margit Corneliussen, Line Haaland-Johansen og Eli Qvenild, samt språkforsker Marianne Lind

I dette nummeret av Afasiposten dreier det seg om hvordan vi bruker kroppsspråket når vi kommuniserer med hverandre, både når vi sender et budskap, og når vi mottar et budskap. Vi vil også komme med noen forslag til hvordan kroppsspråket kan utnyttes i kommunikasjon med personer med afasi.

Hva bruker vi kroppsspråket til?

Når vi snakker sammen, kan vi vanligvis både se og høre hverandre. En del av informasjonen blir derfor gitt på en

ikke-verbal måte. Det vil si at vi bruker kroppsspråket vårt som en viktig del av kommunikasjonen. Vi tar i bruk ansiktsuttrykk, øyebevegelser, kroppsholdninger, arm- og benbevegelser for å uttrykke tankene og følelsene våre. Her er noen eksempler på hva vi kan formidle ved hjelp av kroppsspråket:

- Indikere ønsker og behov (for eksempel løfte en halvåpen hånd til munnen for å vise et ønske om drikke).
- Gi uttrykk for følelser (for eksempel rynke på nesen

for å vise misnøye eller ubehag).

- Illustrere kjennetegn ved personer og gjenstander (for eksempel angi høyde og størrelse).
- Demonstrere handlinger og aktiviteter (for eksempel hvordan man sparker fotball).
- Gi beskjeder eller direktiver til andre mennesker (for eksempel peke på en stol for å instruere noen til å sette seg).

Forholdet mellom ordene og kroppsspråket

Gester og bevegelser vi bruker i kroppsspråket, er nært knyttet til det vi sier med ord, og vi bruker dem vanligvis for å erstatte eller supplere vanlig tale. Men av og tid opplever vi at det er en motsetning mellom det en person sier, og det vedkommende viser med kroppsspråket. For eksempel kan en person si: «Jeg er absolutt ikke sint!», men signalisere noe annet med ansiktsuttrykket

og kroppsholdningen. Høyst sannsynlig vil samtalepartneren med rette feste mer lit til det personen uttrykker gjennom kroppsspråket, enn det personen sier med ord!

Andre ganger er ikke kroppsspråket så tydelig. Gestene er mer diffuse og vil sannsynligvis ikke være tilstrekkelige til å formidle den fulle meningen i et budskap. Men de kan være med på å understreke innholdet i talen og kanskje uttrykke noe om hvilke deler av budskapet som er viktigst for avsenderen.

Bruk av gester og mimikk vil også variere fra person til person. Noen bruker et rikt kroppsspråk med mye mimikk og store håndbevegelser når de snakker, mens andre er mer reserverte. Gester er dessuten kulturelt betinget. Gester som vi her i Norge oppfatter på en bestemt måte, kan bli tolket annerledes i en annen kultur. ▷

▷ **Blir kroppsspråket påvirket ved afasi?**

Når mennesker får afasi, ser vi ofte at kroppsspråket blir påvirket i større eller mindre grad. Det er gjort flere undersøkelser på dette feltet, og resultatene viser at personer med afasi i mange tilfeller fungerer dårligere enn normal-språklige både når det gjelder å forstå og produsere gester. Videre viser resultatene at personer med stor grad av afasi kan ha problemer med å lære seg gester som kan brukes i kommunikasjon. Noen strever med å komme i gang, og har problemer med å ta initiativ til kommunikasjon. Fysiske begrensninger, slik som lam-melse i høyre arm, vil naturlig nok også være et hinder når det gjelder produksjon av gester. Noen personer med afasi har dessuten apraksi som en tilleggsvanske. Det vil si at de har redusert ferdighet til å programmere de nødvendige muskelbevegelsene som inngår i en handling. Bevegelsene utføres på en usikker og klossete måte, noe som gjør det vanskelig for andre å forstå dem.

Men mange personer med afasi kan ha stor nytte av kroppsspråket. Vi har møtt mange som har vist stor kreativitet i å formidle budskapet sitt ved hjelp av gester, selv om de har hatt store problemer med å snakke. Noen eksempler på

slike kreative gester er: å løfte og senke armen for å angi ordet «heis», å føre hånden mot halsen og late som man brekker seg for å formidle «frykt for å bli sjøsyk», og å føre hånden gjennom håret for å indikere ordet «frisør».

Hvorfor bør vi bruke kroppsspråket mer bevisst?

Vi mener at pårørende og andre som snakker med en person som har afasi, bør legge opp til en bevisst bruk av kroppsspråk. Det er flere grunner til det:

1. Ved å bruke tydelige gester, blick og lignende kan samtalepartneren bidra til at innholdet i et budskap blir lettere å forstå for personen som har afasi. Det er fordi slike ikke-verbale signaler gir tilleggsmuligheter, som øker muligheten for at budskapet vil bli oppfattet. I forrige nummer av Afasiposten beskrev vi en metode som kalles «Støttet samtale for voksne med afasi». I denne metoden legges det stor vekt på at samtalepartneren supplerer talen med tydelige tegn for å sikre best mulig forståelse hos den som har afasi.
2. Ut fra sine egne forutsetninger bør personen med afasi oppmuntres og oppfordres til å benytte tegn og gester som et supplement i

kommunikasjonen. Samtalepartneren må derfor være åpen for å forstå og akseptere at hovedsaken for den som har afasi er å få formidlet et budskap slik at andre skjønner det. Da er det mindre viktig hvilken måte det formidles på. Man må finne frem til signaler som fungerer for

“Mange personer med afasi kan ha stor nytte av kroppsspråket”

den enkelte, og om nødvendig demonstrere hvordan dette kan gjøres. Noen personer med afasi kan ha problemer med å ta initiativ og begynne på en handling, og de må derfor med jevne mellomrom påminnes om å utføre de kommunikative gestene som de har trent på.

Her er eksempler på gester som har vist seg å bedre kommunikasjonen for noen:

- Peke opp eller ned med tommelen for å signalisere «ja» eller «nei» dersom disse ordene ikke kan uttales eller lett forveksles når de blir sagt.
- Gi uttrykk for «jeg vet ikke»

- ved å trekke på skuldrene.
- Angi tall ved å vise antall fingre.
- Holde en hånd i været for å formidle at man ønsker å skifte samtaleemne.

3. Resultater av undersøkelser samt egne erfaringer har dessuten vist at noen personer med afasi kan dra fordel

“Gester kan også i enkelte tilfeller lette tilgangen til ordet”

▷ av en mer bevisst bruk av ikke-verbale tegn fordi slike tegn kan lette tilgangen til ordet. Når den som har afasi utfører en illustrerende bevegelse, hender det at det aktuelle ordet blir aktivert og kan uttales. Så selv om gestene som utføres, er for lite funksjonelle til å heve kvaliteten på kommunikasjonen for mottakeren, kan de altså være til nytte for personen med afasi.

- Ved å bruke tydelige gester, blick og lignende kan samtalepartnern bidra til at innholdet i et budskap blir lettere å forstå for den som har afasi.
- Ut fra sine egne forutsetninger bør personen som har afasi oppmuntres til og påminnes om å bruke tegn og gester som et nyttig supplement eller alternativ i kommunikasjonen.
- Gester kan også i enkelte tilfeller lette tilgangen til ordet for den som har afasi. En illustrerende bevegelse kan av og til aktivere ordet slik at det også kan sies.

Oppsummering

I denne artikkelen har vi gjort rede for kroppsspråkets viktige betydning i kommunikasjon, med spesielt fokus på hvordan bruk av kroppsspråk kan utnyttes i samtaler med personer som har afasi.

Tidligere innlegg i denne spalten finner du også på Afasiforbundets nettsider: afasi.no/Afasiposten/Artikler/Det-handler-om-samtale

- *Samtale betyr at man veksler på å ha ordet: Hjelp den som har afasi til å komme til orde når det er nødvendig, og hjelp ham/henne med å være en lytter når det er nødvendig.*
- *Samtale betyr at man sammen skaper en sammenhengende helhet: Vær oppmerksom og ta deg tid slik at den som har afasi slipper til med hele bidraget sitt.*
- *Samtaler innebærer alltid vedlikehold/reparasjon: Vurder nøye om det er nødvendig å rette opp alle feil, og bruk tid bare på de viktige feilene – de som gjør at dere misforstår hverandre.*

SKOGLI

helse og rehabilitering

Skogli Helse- og Rehabiliteringssenter AS har vært CARF-akkreditert siden 2010

Primær- og senrehabilitering av hjerneslag og traumatisk hjerneskade samt CI-terapi gjennom avtale med Helse Sør-Øst

Hjerneslag

Vi tilbyr døgnopphold (3-4 uker), og rehabiliteringen tilpasses ut i fra den enkeltes rehabiliteringsmål og ressurser.

Noen av aktivitetene foregår i gruppe (frokostgruppe, samtalegruppe, trimgruppe, tur og undervisning).

I tillegg får pasienten individuell oppfølging av f.eks ergoterapeut, fysioterapeut, psykolog, sykepleier, lege, logoped, synspedagog, sosionom, ernæringsfysiolog, ortopediingeniør og rehabiliteringsassistent.

Pårørende kan delta under oppholdet.

Vi samarbeider også med ulike slagforeninger som driver likepersonsarbeid som yter informasjon og bistand.

CI-terapi

Skogli tilbyr også CI terapi, en intensiv treningsmetode for å trene opp hånd- og armfunksjon etter et hjerneslag.

Kurset er et 3 ukers gruppeopphold og arrangeres to ganger årlig.

Målet med treningen er å:

- Øke oppmerksomheten mot den svake armen/hånden.
- Bruke den svake armen i alle aktiviteter der dette er naturlig og hensiktsmessig.
- Bedre arm/håndfunksjon i aktiviteter som er viktige for deltakeren.
- Øke selvstendighet og mestring av daglige aktiviteter.

Henvvisning til begge tilbudene: Fastlegen eller andre som kan henvise til spesialisthelsetjenesten. 18-års grense.

Skogli Helse- og Rehabiliteringssenter AS
Fredrik Colletts veg 13, 2614 Lillehammer
Telefon inntak: 61 24 92 00 - skogli@skogli.no - www.skogli.no

Hvem tar deg i mot når språket går i stykker?

Når det offentlige svikter

Hvert år rammes flere tusen mennesker i Norge av afasi, en ervervet språkvanske etter hjerneskade. Det slår til som et lyn fra klar himmel.

■ Av Hogne Jensen og Annika N. de Leon

Før man selv, eller noen nær deg rammes, er ikke afasi noe man har et særlig forhold til. Det rammer tross alt andre, ikke deg, så hvorfor skulle man derfor bry seg.

Hver dag er det noen som opplever det utenkelige, en blodpropp eller en blødning som hindrer oksygentilførsel til områdene i hjernen som er involvert i språkforståelse og produksjon. Du vet hva du vil si men ordene kommer ikke ut på den måten du hadde forestilt deg. Andre snakker til deg, men ordene som kommer i din retning henger ikke på greip.

Hjerneslag og påfølgende afasi kan ramme hvem som helst og er den vanligste årsaken til langvarig institusjonsopphold og funksjonshemming i Norge. Etter at hjerneskaden inntreffer er utfallet svært varierende og vanskene er ofte sammensatte. En kan ha både synlige og

usynlige vansker. Afasi kan påvirke evnen til å forstå og uttrykke seg i ulik grad. Den påvirker vår evne til å kommunisere. Uavhengig av hvilken type afasi du har og hvilke tilleggsvansker du opplever, er en ting sikkert, du trenger hjelp!

Men hva skjer når hjelpen uteblir? For personer med afasi er logoped en nøkkelfigur og en viktig del av en tverrfaglig rehabilitering. Logopeden skal kartlegge og legge til rette for opptrening av språkfunksjonen. Afasiforbundet i Norge gjennomførte i 2016 og begynnelsen av 2017 en undersøkelse som så nærmere på logopeddekningen i Norges kommuner. Funnene var ikke oppløftende.

Manglende dekning

En person med afasi har sin rett til logoped hjemlet i opplæringsloven § 4A. Rett til å få dekket behandling hos privatpraktiserende logoped er hjemlet i folketrygdloven § 5-10. Problemet er altså ikke

manglende rettigheter til logoped, men heller tilgangen på denne kompetansen.

Et gjennomgående trekk i undersøkelsen var store variasjoner i tilbudene til kommunene. Mens enkelte kommuner hadde flere logopeder som jobbet med voksne brukere var det i andre kommuner fullstendig fravær av offentlige og private tjenester. I disse kommunene blir personer med behov for logopedoppfølging stående alene, satt til oppbevaring mens man venter på at tiden skal passere. Enkelte søkes til rehabiliteringsopphold i spesialisthelsetjenesten, men et slikt opphold på 2-4 uker hjelper fint lite når du resten av året sitter og ser i veggen.

At mange personer med afasi kan ha store vansker med å uttrykke seg betyr ikke at de er fornøyd. Det er ikke slik at den som tier samtykker og at manglende oppfølging er greit så lenge det ikke klages på den.

Det er et klart behov for et regelverk som ikke bare sikrer din rett til logopedoppfølging, men også at denne tjenesten finnes i den kommunen du bor i.

Manglende oversikt

Dessverre fant vi også i vår undersøkelse at det i enkelte kommuner er et svært underdimensjonert tilbud med tanke på kommunestørrelsen. Flere av logopedene vi pratet med utrykte sin frustrasjon over tidspress, lange ventelister og manglende muligheter til å følge opp pasienter i tilstrekkelig grad. Videre var mange urolige for at det sitter personer der ute som ikke får oppfølging, selv i kommuner med tilsynelatende adekvat behandlingstilbud.

Det er nemlig slik at om ikke logopedoppfølgingen er sikret ved utskrivelse fra sykehus eller overgang fra rehabiliteringsinstitusjoner og til kommune-

helsetjenesten så er det mange som faller ut av systemet og ikke får logopedoppfølging så raskt som de egentlig burde. Dette er kritikkverdig da det i følge forskning er rask og intensiv logopedbehandling gir best prognoser.

Fremtredende i undersøkelsen var hvor vanskelig det var å få tak i personer som hadde oversikt over logopedtilbud og finne informasjon om logopedtjenester på kommunenes nettsider. Det var tilfeller der kommuner hverken hadde logopedtjenester eller kunnskap om hvor man kunne henvende seg. Å stå helt alene på denne måten når man skrives ut fra sykehuset legger en uforholdsmessig stor byrde på afasirammede og deres pårørende. Forskning viser at en belastende pårørende-rolle går ut over jobb, helse og familieliv. Skal de virkelig måtte gå gjennom denne prøvelsen? Overgangen fra sykehus og rehabilitering,

og til kommunene er nødt til å sikres bedre. Det er planlagt et pakkeforløp for hjerneslag basert på de reviderte anbefalingene for rehabilitering ved hjerneslag som i disse dager ferdigstilles. Dette er godt nytt, men det vil hjelpe fint lite om et tjenestetilbud ikke eksisterer i den kommunen du skal reise hjem til.

I våre undersøkelser fikk vi høre utsagn som "det ser mørkt ut for afasirammede som tilhører <kommunenavn>". Er dette riktig i dagens velferdssamfunn? Kan politikere sentralt og lokalt akseptere en slik ulikhet? Ville vi funnet oss i dette om det var oss eller våre pårørende som sto uten hjelp? Ville vi funnet oss i at vi har rettigheter som skal gi oss en oppfølging, men at kommunene paradoksalt nok ikke har noen plikt til å yte denne? □

Nettbrettkurs på Gardermoen

I høst arrangerte Afasiforbundet nettbrettkurs på Gardermoen. Målet var å introdusere medlemmene våre for bruk av ipad og nettbrett. Digital kompetanse er svært viktig i dagens samfunn, og ikke minst kan digitale hjelpemidler være svært nyttig for personer med afasi.

■ Av Annika N. de Leon Foto: Marianne Brodin

Kursdeltakerne skulle få grunnleggende informasjon og øvelse i bruken av nettbrett.

Lisbeth Schødt Sørensen og Randi fra Molde Voksenopplæringscenter holdt kurset. Kursdeltakerne møtte ivrig opp på Best Western Hotell på Gardermoen fredag kveld, hvor vi spiste middag og sørget for at alle hadde nettbrett/ipad og passord klart.

En grunnleggende innføring i ipad og nettbrett

Morgenen etter fikk kursdeltakerne en grunnleggende innføring i bruken av ipad og nettbrett. De lærte for eksempel hvordan skru den av og på, hjemknappen, styring av lyd, wifi, ulike apper som for eksempel VG-appen og apper for lokalaviser. De lærte også å

søke på internett og snarveier på nettbrettet og ipaden som gjør at man enkelt kan finne frem til favoritt-appene sine.

Som en del av kurset skulle også alle lære hvordan nettbrettet og ipaden kunne brukes som en støtte i for eksempel lesing av aviser på nett og utforming av tekstmeldinger. For personer med afasi kan det være vanskelig å lese aviser eller nettartikler. Da kan det være fordelaktig å vite hvordan man kan få dette lest opp. Det samme gjelder for hjelp til å skrive på ipaden eller nettbrettet. Husker man for eksempel bare hvordan man skriver første del av ordet man ønsker å skrive, vil ipaden eller nettbrettet gi deg forslag på ord du kan velge mellom, og på denne måten støtte deg i skriveprosessen.

Etter lunsj ble noe av det vi hadde gått gjennom repetert og kursdeltakerne fikk øve seg på det de hadde lært. Afasiteamet på Statped og Afasiforbundet sørget for at kursdeltakerne fikk hjelp når de trengte det. Før middag tok vi en gjennomgang av populære apper man kan laste ned, for eksempel morsomme spill man kan ha glede av.

Senere fikk kursdeltakerne en innføring i sosiale medier, blant annet Facebook, Instagram, SnapChat og Skype. De fikk også informasjon om NLB, som står for Norsk lyd og blindeskriftbibliotek. Her får man gratis tilgang til lydbøker i stedet for å måtte lese trykket tekst. For å bli låner fyller du ut et innmeldingsskjema som du finner på nettsiden www.nlb.no.

En fin gjeng på kurs!

For mer informasjon kan du ringe 22 06 88 10. En fagperson, for eksempel en lege eller en logoped må bekrefte at du har behov for lydbøker. Dette kan være greit å vite!

Noen avsluttende ord

Etter at kurset var ferdig synes deltakerne at de hadde fått mye god informasjon. Dette var informasjon de kunne ta med seg videre og som kunne være veldig fint og nyttig i hverdagen. Selv om noen deltakere fortsatte ipad- og nettbrettøvingen til langt på natt, var det også noen som synes at det ble litt mye informasjon på kort tid. De skulle gjerne hatt litt mindre informasjon eller litt mer tid. Dette er forståelig, særlig med tanke på at mange personer med afasi fort kan bli slitne. Denne tilbakemeldingen tar vi til oss, og det vil tas

hensyn til i forbindelse med fremtidige kurs.

Takk til Randi og Lisbeth, som var utrolig flinke til å formidle, takk til Afasiteamet i

Statped sørøst for god hjelp, og tusen takk til våre ivrige og lærevillige medlemmer. Vi håper dere finner nytte og glede i det dere lærte. Også må man ikke glemme å øve, øve, øve! □

Her får Jostein og Vidar kyndig veiledning av Line og Mette.

Stor konferanse om hjerneslag i Oslo

9. og 10. februar var det klart for den 6. Nasjonale konferansen om hjerneslag. Folk kom fra hele landet for å få den med seg.

■ Tekst og foto av Annika N. de Leon

Både forebygging, behandling og rehabilitering av hjerneslag var viktige temaer. Innenfor forebygging ble kosthold og livsstil tatt opp der det blant annet ble pekt på de positive effektene av et sunt kosthold og fysisk aktivitet. Atrieflimmer ble understreket som en viktig årsak til alvorlig og omfattende hjerneslag. I forbindelse med dette er det viktig at helsepersonell er flinke med å sjekke pulsen til pasientene sine over 65 år. Når man får et hjerneslag er det slik at hvert sekund teller. Jo tidligere man får behandling jo bedre er prognosene. Derfor er det kritisk at man kjenner til symptomene på hjerneslag. Helseledningskampanje var en del av

programmet, og det viktige budskapet ble gjentatt: Har du problemer med å prate, smile eller løfte armene, må du ringe 113 med en gang, for det kan være hjerneslag!

Konferansen ble åpnet med at statssekretær Anne Grethe Erlandsen tok opp viktigheten av rehabilitering, og hvordan det er tyveri når folk ikke får den rehabiliteringen de trenger. Hun snakket blant annet om afasi og manglende tilgang på logoped i kommunene, som jo er en problemstilling Afasiforbundet er godt kjent med. Rask tilgang til logoped og intensiv oppfølging gir best prognoser. Dette var også noe Monica Norvik Knoph fra

Afasiteamet ved Statped snakket om. Logopeden skal kartlegge og legge til rette for opptrening av språkfunksjonen. Monica gjorde det klart at logopedi har en effekt. Forskning viser at det fører til forbedring av funksjonelt språk, språkforståelse og språkproduksjon.

I løpet av konferansens to dager var det mange spennende og lærerike foredrag, og vi sitter igjen med mye god kunnskap. I pausene sto Afasiforbundet på stand side om side med LHL Hjerneslag og vi fikk snakket med mange med interesse for hjerneslag og afasi. Alt i alt en vellykket konferanse! □

Torgeir Solberg Mathisen, Tommy Skar, Iselin Løvhøyden, Hogne Jensen, Annika N. de Leon og Marianne Brodin.

Afasi Ung

Vi har startet etableringen av et Afasi Ung-nettverk! Dette skal være en arena der yngre personer med afasi, og yngre pårørende, kan dele erfaringer og informasjon. I første kvartal av 2017 opprettes det en Afasi Ung-gruppe på Facebook som vil være begynnelsen på Afasi Ung-nettverket. Er du en yngre person med afasi? Kjenner du noen yngre personer med afasi? Eller er du kanskje en ung pårørende til noen med afasi? Spre gjerne ordet om denne gruppen! Hvor ung må man

være, tenker du muligens. Vi i Afasiforbundet ser for oss rundt 55 år og yngre. Men kanskje er du 57 og ung til sinns? ☺ Vi gleder oss til å sette i gang med dette. Det er viktig å ha en sosial

arena der du kan komme i kontakt med andre i samme situasjon som deg. Dette kan være med å skape sosial tilhørighet og hverdagsglede. □

BPA gir friheten til å leve livet – fullt ut!

Det er de små øyeblikkene som gjelder og som gjør oss til en familie – søndagstur i akebakken, fotballtuninger, eventyrstund ved leggetid. Uten personlig assistanse ville dette ikke vært mulig.

Ulobas BPA handler om at det er du som bestemmer hvem som skal assistere deg, hva assistenten skal gjøre, hvor og når skal assistansen finne sted.

Ta kontakt med oss på telefon: 32 20 59 10 så hjelper vi deg videre!

For mer informasjon se våre nettsider: www.uloba.no

Når man har trøbbel med å finne ord

Intervju med
Eivind Dybendal

Eivind Dybendal var 53 år da han fikk slag. Dette er 4 år siden og han er nå 57 år. Årene er benyttet til å tilpasse seg sitt nye liv, og finne nye interesser.

■ Av Annika N. de Leon Foto: Annika N. de Leon

Eivind er fra Noresund, et sted som ligger i bunnen av Norefjell. Han hadde jobbet 20 år som leder innen strøm- og kraftbransjen da han plutselig en dag fant seg selv liggende på gulvet hjemme. Når han kommer til seg selv har han mistet følelsen i armer og ben og hodet kjennes ut som om det skal eksplodere. «Det som var så ekkelt, var at jeg kom meg ikke opp fra gulvet, og jeg var helt alene i huset». Omsider kom Eivind seg til sykehuset, der det ble foretatt en utredning. Han hadde fått slag.

Hodet fullt av vatt og trøbbel med å finne ord

Han forteller at han ikke var helt uten språk da han var på sykehuset. Det han kjente veldig på var den følelsen av at hodet var fylt med vatt eller

bomull og at alt gikk så treigt. «Jeg visste jo hva jeg ville si, men jeg hadde trøbbel med å finne ord».

Eivind fikk etter hvert hjelp av logoped som skulle drive språktraining nå som han hadde fått afasi. Afasi defineres som språkvansker etter hjerneskade. Man snakker ofte om dette som en skjult vanske. Skjult, fordi den ikke direkte kan observeres og fordi den ikke har med det fysiske eller lamelser å gjøre. Han forteller at logopedoppfølgingen var helt vesentlig for å trene opp språket igjen. Og særlig viktig for å føle at han ble ivaretatt. Han setter veldig stor pris på den logopedhjelpen han har fått og sier at han faktisk har hatt logopedhjelp helt til nå og at han fortsatt merker litt bedring av språket.

Hva kjennetegner Eivinds afasi?

Likevel svinger det en del. Han sier at språkvanskene ikke er konstante. Det avhenger veldig av hva slags form han er i. Jo mer sliten han blir, jo vanskeligere er det å finne ord. Det som er litt spesielt med den typen afasi som Eivind har, er at man ikke legger merke til at han har afasi når formen er på topp. «Er jeg i kjempeform, så vil ingen merke at jeg strever med ord». Dette kan være med på å maskere afasien ytterligere. Er han imidlertid trøtt og sliten, får han problemer med å finne ord, og språket blir hakkete. Likevel sier han at det å uttrykke seg ikke er hans største utfordring. Han har større problemer med å forstå. Forståelsen hans henger sammen med antall mennesker som snakker. Samtaler med én person av gangen går veldig bra, men når

Styremedlem Eivind Dybendal og nestleder Inghild Bjørgestad på møte i Afasiforbundet.

antallet personer han snakker med øker, øker også problemene med å henge med. Da kan han fort miste tråden. Når mange snakker på en gang, sier han at det er mange beskjeder som skal inn, men at det er vanskelig sortere de ulike beskjedene. Personer som snakker mye og fort er enklest å forstå hvis det er en samtale under fire øyne, men foregår samtalen over telefon kan det være vanskelig, og da må han ofte be vedkommende stoppe opp og gjenta.

Lesing og skriving kan også være utfordrende. Han forteller

at lesing var helt uproblematisk før han fikk afasi. Han leste fort og han leste mye. Nå må han bruke lenger tid på å forstå, og det opplevdes som en stor overgang. I tillegg til afasien sier Eivind at kognitive vansker, for eksempel problemer med hukommelse kan virke forsterkende på afasien, for eksempel når han ikke husker setninger han akkurat har lest. Behov for masse søvn (fatigue) er også noe som Eivind har måttet vende seg til etter slaget. Han blir fort sliten, og trenger mye hvile. «Så afasi sammen med kognitive utfordringer gjør at jeg må finne den nye meg». ▷

“Er jeg i kjempeform, så vil ingen merke at jeg strever med ord”

«Etter at Eivind fikk afasi begynte han å engasjere seg i foreningsarbeid

► Å erkjenne at man har blitt ny

Å gå gjennom en slik drastisk endring i livet har ikke vært lett og Eivind har måttet gå gjennom ulike faser, for å komme dit han er i dag. Det hele begynner med et stort sjokk, der man ikke forstår hva som foregår og der man ikke helt klarer å fatte hvordan dette kan ha skjedd deg. Man tenker til å begynne med at denne nye og utfordrende situasjonen kommer til å gå over og at man blir seg selv igjen. Det tok 6 måneder før Eivind innså at endringen var varig. Å akseptere situasjonen krever erkjennelse. «Jeg måtte erkjenne at Eivind er ny, Eivind har en ny tilværelse og en ny start». Man skal ikke tilbake, men man må heller se på det som at man har fått en ny begynnelse. Man må bruke de evnene man har til å bygge seg selv opp på nytt med nye interesser og nye ting å engasjere seg i.

Det trenger ikke nødvendigvis å være på grunn av slag, men noen ganger må man bare starte litt på nytt i livet. Klarer man å erkjenne at man må starte på nytt, så kan man

kanskje gjøre det med glede og se frem til noe nytt, istedenfor å være negativ for det man har mistet.

Etter at Eivind fikk afasi begynte han å engasjere seg i foreningsarbeid, og han er nå både leder i Ringerike og omegn Afasiforening og styremedlem i Afasiforbundet. Han liker å engasjere seg, og særlig det å engasjere seg i mennesker er givende. Han har alltid vært en morgenfugl, og det har ikke endret seg. Det er viktig for han å holde seg selv engasjert, og han fyller uken med fysisk og mental trening. Gjennom ulike treningsprogrammer på PC-en jobber han kontinuerlig med å øke sin mentale hastighet. Foreningen han leder har også en rekke aktiviteter man kan være med på, i tillegg til prosjekter han arbeider med. Ett av prosjektene heter «Vi vil- vi kan- vi gjør det» og ble omtalt i Afasiposten i fjor høst. Prosjektet handler om praktisk språktrening sammen med andre gjennom hverdagsaktiviteter. «Dette er det beste middelet for habilitering av sånne som meg» sier Eivind. Neste skritt er å søke penger

gjennom ExtraStiftelsen til en utvidelse av dette prosjektet. Man kan si at dagene er fylt slik som de var før slaget, men med et helt annet innhold enn før. «Dessuten fylles dagen fort opp når jeg må ha noen timers søvn midt på dagen» legger Eivind til.

Å være tydelig med andre

Når Eivind blir spurt om hva andre kan gjøre for at hverdagen skal bli lettere for han, sier han at svaret på det er enkelt. Det er han som må sørge for det selv. Folk er ikke synske og kan umulig vite hva som foregår i hodet hans. Så det er han selv som må sørge for at hverdagen blir lettere ved å være tydelig med andre, og når det er nødvendig, for eksempel si «Nå må du gi meg litt tid. Jeg har så mange snirkler i hodet det skal gjennom før jeg får det ut». Likevel så er det jo slik, som i all kommunikasjon, at man må vise interesse for hverandre. Viser man interesse for den andre parten er det lettere å bli bevisst på hverandres utgangspunkt og behov. □

– Norges største
private rehabiliteringssenter

TVERRFAGLIG REHABILITERING - i spesialisthelsetjenesten for pasienter med hjerneslag og traumatisk hjerneskade

Rehabiliteringstilbud:

- **Individuelt tilpasset døgnoophold:** Etter akuttbehandling ved helseforetak, eller for intensiv trening lengre ut i sykdomsforløpet.
- **Intensiv språktreningsgruppe:** Spesialisert tilbud rettet mot pasienter med afasi, dysartri og taleapraksi.
- **Intensiv gangtreningsgruppe:** Tilbudet er rettet mot pasienter med behov for et intensivt treningsopplegg for bedring av gangfunksjonen.
- **Intensiv håndtreningsgruppe:** Tilbudet er rettet mot pasienter med nedsatt håndfunksjon etter hjerneslag eller traumatisk hjerneskade.

Langsomt

■ Av Harriet Reitan, Horten

Afasien er kommet for å bli – tenker jeg noen ganger. Jeg vet at jeg er blitt bedre, men i hverdagene klarer jeg ikke å huske på det.

Å sitte, gå og løpe litt kan jeg, gå på tur og nyte naturen, og så kan jeg nå lese, høre og se. Mennesker kan jeg også være sammen med. Men bare på en viss måte. Det tar meg lang tid å snakke og forklare. Derfor er det umulig å diskutere noe.

For lang, lang tid siden, ringte min mor til meg og sa; ´det er så langsomt´.

Det er ett av ordene jeg husket fra heimbygda mi. Og i min fundering på hva det er som plager meg nå, så kom mam-

mas ord inn i hodet mitt. Selvfølgelig, det er det det er!

Det er blitt så "langsomt". Det å lære noe av andre diskuterende mennesker, eller la dem lære av meg? Alle som har hatt slag og er i afasigruppen, har mye å fortelle fra livet sitt, men kan ikke – eller kan ikke enda.

Å være et smilende og lykkelig menneske klarer jeg ikke, selv om det er så mye jeg kan. Det må være å snakke med mennesker ´bare på en viss måte´ som plager meg. Jeg kan snakke og

lytte, men det finnes ikke noen tosidig kommunikasjon mellom menneskene rundt meg og meg. Da blir det så langsomt! Da må familien min ha det som meg. De har også afasi, når vi er sammen. Dette er vanskelig og det blir så langsomt for oss alle sammen.

I Norge er det rundt 5-6000 mennesker som lever med afasi. Håpet for oss alle, er at vi vil bli bedre etter å ha kjempet dagevis og årevis.

Førjulstur til Losby Gods

■ Av Eli Qvenild

En lydhør forsamling.

En regntung ettermiddag i slutten av november dro 25 personer fra Romerike Afasi-forening på førjulstur. Målet var Losby Gods, som ligger i Lørenskog utenfor Oslo. Her var det allerede pyntet til jul med juletrær, julekranser og levende lys. Vi ble ønsket velkommen av kommunikasjons-sjef Marianne, som viste oss rundt. Blant annet så vi oss omkring i godsets rikholdige vinkjeller.

Losby Gods har en lang historie. Hovedbygningen ble opprinnelig bygget som et jaktstott av Thorvald Meyer i 1850. I 1893 ble det et hjem for ekteparet Boeck. Livet deres på Losby var preget av en enorm

rikdom fra sagbruk-industrien som de styrte over. På Losby hadde de mange storslåtte fester, spesielt jaktmiddager og juleselskaper. Hit kom fintfolk med tog fra Christiania til Lørenskog stasjon. Derfra ble de fraktet med hest og vogn. Flere ganger var kong Haakon VII gjest ved middagsbordet.

Nå er Losby Gods et populært hotell- og konferansesenter omkranset av to golfbaner.

Etter omvisningen samlet vi oss i Vinterhagen på godset. Vi hygget oss sammen og fikk servert nydelig hjortefilet med crème brûlée til dessert.

Festpyntet bord.

Nye regler fra Helfo

▪ Av Hogne Jensen

Personer med afasi sin rett til logoped er hjemlet i opplæringsloven §4A. Rett til å få dekket behandling hos privatpraktiserende logoped er hjemlet i folketrygdloven §5-10. Til tross for at rettighetene til personer med afasi er hjemlet i flere lover er det langt fra sikkert at du faktisk får logopedoppfølging. Afasiforbundet gjennomførte i 2016 og starten av 2017 en logopedundersøkelse som så på status presens for logopeddekning i Norges kommuner. Resultatene var ikke oppløftende og som mange av våre medlemmer kan kjenne seg igjen i så var det store ulikheter avhengig av hvilken kommune man bor i.

For en person med afasi er ikke det viktigste om hjelpen kommer fra kommunen eller privat. Det viktigste for en person med afasi er at hjelpen kommer i det store og hele. Mens mange får oppfølging i kommunal regi, gjennom voksenopplæring eller kommunale rehabiliteringsinstitusjoner er det et stadig økende antall som får hjelp og oppfølging hos privatpraktiserende logopeder.

Fra og med 1. januar 2017 endret HELFO sine regler med tanke på henvisning til privatpraktiserende logopeder. Tidligere var man nødt til å få et skriftlig avslag på oppfølging fra kommunen før man kunne søke HELFO om å få dekket utgiftene til privatpraktiserende logoped. Avslaget skulle sammen med henvisning fra lege sendes til HELFO for forhåndsgodkjenning. Nå som endringene er trådd i kraft holder det derimot med en henvisning fra lege. Henvisningen skal gis til logopeden som skal vurdere om vilkårene for behandling hos logoped er tilfredsstillende. Du velger selv hvilken logoped du ønsker å bruke.

Henvisningen vil som tidligere bare gjelde for 25 behandlingstimer om gangen før man vil trenge en ny henvisning fra lege. Når timene er brukt opp skal lege og logoped vurdere om det er behov for ytterligere oppfølging.

Det er godt nytt for våre medlemmer, da det letter tilgangen til privatpraktiserende logoped sammenlignet med tidligere. Regelendringene endrer likevel ikke det som er en av de største utfordringene en person med afasi står

overfor når det kommer til oppfølging, nemlig tilgangen til tjenesten. Det er fremdeles slik at det i mange kommuner ikke eksisterer noe logopedtilbud, verken kommunalt eller privat.

Forbundet vil derfor fortsette kampen om å skape likhet mellom kommunene for at dere skal få hurtig og intensiv behandling tilpasset deres behov.

- Nye regler trådte i kraft 1. januar 2017.
- For brukere over 18 år trenger man nå bare henvisning fra lege for å få oppfølging hos privatpraktiserende logoped.
- Henvisningen gis til den logopeden du velger
- Logopeden vurderer behovet for logopedoppfølging.
- Henvisningen gjelder for 25 timer om gangen
- Du står fritt til å velge logoped selv, eller bytte logoped om du ønsker.
- Det er fremdeles mangelfull logopeddekning i Norge og store ulikheter mellom kommunene.

Ny medarbeider i Afasiforbundet

Afasiforbundet har fått en ny medarbeider. Hun heter Annika Nadira de Leon og har fått stillingstittelen kommunikasjonsrådgiver. Annika har bakgrunn innen pedagogikk og psykologi og har tatt en mastergrad i organisasjon, ledelse og arbeid ved Universitetet i Oslo. Kommunikasjon har vært et sentralt tema i utdannelsen hennes. For eksempel har det dreid seg mye om formidling av budskap i pedagogikken, språkutvikling og språkvansker (afasi) i psykologien og organisasjoners kommunikasjon utad i masterutdannelsen. Annika har også jobbet ett år som praktikant i kompetanseavdelingen på NHO (Næringslivets Hovedorganisasjon). Med denne erfaringen og utdanningsbakgrunnen, samt hennes energiske personlighet, er vi veldig

positive til hva hun kan bidra med og vi gleder oss til i å samarbeide videre med henne. □

Annika Nadira de Leon. Foto: Anne Birgitte Hjelseth, NHO.

CIST: Constraint Induced Speech Therapy

Rehabiliteringsoppholdet varer i 3 uker med individuell oppfølging. I tverrfaglig samarbeid med den enkelte pasient settes det opp en individuell rehabiliteringsplan med utgangspunkt i pasientens egendefinerte mål. Dette i forhold til språkferdigheter (logoped) og generell trening (fysioterapeut)

EFFEKT OG INNHOLD

Pårørende merker umiddelbar forbedring i språklige ferdigheter etter oppholdet. Pasienter som har deltatt i flere CIST-opphold er vedvarende mer aktive og tar mer initiativ i egen hverdag. Programmet hos oss omfatter også tale- og stemmetrening i tillegg til språktrening. Dette betyr at tid for aktivisering av hjernen språklig er fordoblet sammenlignet med andre CIST programmer. Vi tilpasser programmet etter pasientenes utfordringer, både mht. innhold og tid. Vi kan kalle det lokal og individuell vri. Dette er viktig for å kunne overføre ferdigheter til sin hverdag. I alle gruppeaktiviteter er økt bruk av språk, tale og stemme i fokus. Daglige musikktimer er en viktig del av programmet. Forskning viser at maksimal bruk av tale og språklyd aktiviserer hjernen. Intensiv språktrening gir resultater!

Marianna Juujärvi, Logoped og fagansvarlig for CIST-tilbudet.

Henvisning og inntak

Henvisning sendes til:
RVE Nord, Rehabiliteringsklinikken UNN HF, Postboks 1, 9038 TROMSØ
For pasienter fra andre regioner, skal man benytte sitt lokale helseregion.

For mer informasjon

Kontakt Kurbadet på telefon 77 66 88 00, eller besøk nettsiden:
www.kurbadet.no

Afasipostens kryssord nr. 1-2017

				DUFT-RIKE	DAN-DERE	PÅ-LEGG		↓	SUNN-HET
		BØRS							
		FLATE							RÅDE TIL
		HUM-RET			VED SIDEN AV				
		→	TALL-ORD BÅT		REGNE			STUN-DEN	
GRAVE	LAND		↓ SVÆRT LYKKE-LIG	RATTET					
			RETT-FER-DIG	HEST				DIKT	
								IDET	
								GLO	
SKO-GENS KONGE									
TRAVE									
REIR-ENE			SIS-TEN			SJØ-DYR			

Send inn løsningsordet (det grå feltet) senest 10. mai 2017:

Pr. epost: afasi@afasi.no

I posten:

Afasiforbundet i Norge,
Torgt.10, 0181 Oslo,
Oppgi navn og adresse.

- Vinneren får en liten gave i posten.

Vinnere av kryssord nr. 4-2016:

- Guttorm H. Førre, Langhus
- Terje Vik, Bønes
- Halldis Amundsen, Hafrsfjord

Løsningsordet er TOGREISE.

Kan du finne etternavn på 8 norske forfattere?

Se nedover og bortover.

UNDSET – VESTLY – ASBJØRNSEN – IBSEN –
FALKBERGET – LIE – BJØRNSON – HAMSUN

R	O	D	P	S	N	M	V	K	I	N	P	D	B	G
B	I	B	S	E	N	O	L	U	M	P	L	I	E	U
S	B	J	L	P	H	O	L	N	O	K	R	T	X	U
Ø	M	Ø	R	P	L	E	G	D	J	Y	P	Y	L	N
K	A	R	K	U	X	V	E	S	T	L	Y	L	L	D
O	M	N	J	H	R	P	K	E	O	B	Å	T	P	S
N	W	S	R	A	M	K	B	T	M	L	Y	N	E	E
O	S	O	N	M	S	T	R	A	N	D	K	X	N	T
M	F	N	A	S	B	J	Ø	R	N	S	E	N	I	G
U	B	K	N	U	O	P	R	X	E	I	B	Å	E	K
A	L	E	R	N	F	A	L	K	B	E	R	G	E	T
T	I	G	O	F	M	S	K	T	E	R	A	N	W	M

Løsning på side: 28

Ny brosjyre, Afasi – Hva nå?

Afasiforbundet er nå klar med en ny brosjyre, «Afasi – Hva nå?». Den er ment for afasirammede, pårørende og helsepersonell.

Brosjyren informerer om hva afasi er, hva som er viktig når du har fått afasi, hvem Afasiforbundet og lokalforeningene er og hva vi arbeider for. I brosjyren finner du også en innmeldingsblankett som du sender helt gratis om du ønsker medlemskap.

Du kan bestille den gratis fra nettbutikken vår på afasi.no, per e-post afasi@afasi.no eller ringe å bestille den på 22 42 86 44.

Vi håper du finner den nyttig.

Løsning på søkeord s. 26

R	O	D	P	S	N	M	V	K	I	N	P	D	B	G
B	I	B	S	E	N	O	L	U	M	P	L	I	E	U
S	B	J	L	P	H	O	L	N	O	K	R	T	X	U
Ø	M	Ø	R	P	L	E	G	D	J	Y	P	Y	L	N
K	A	R	K	U	X	V	E	S	T	L	Y	L	L	D
O	M	N	J	H	R	P	K	E	O	B	Å	T	P	S
N	W	S	R	A	M	K	B	T	M	L	Y	N	E	E
O	S	O	N	M	S	T	R	A	N	D	K	X	N	T
M	F	N	A	S	B	J	Ø	R	N	S	E	N	I	G
U	B	K	N	U	O	P	R	X	E	I	B	Å	E	K
A	L	E	R	N	F	A	L	K	B	E	R	G	E	T
T	I	G	O	F	M	S	K	T	E	R	A	N	W	M

Medlemskap i Afasiforbundet i Norge?

Jeg melder meg inn i Afasiforbundet i Norge (sett kryss):

- Hovedmedlem** (kr. 250,-)
 Husstandsmedlem (kr. 100,-)
 Støttemedlem (kr. 200,-)

Kategori:

- Afasirammet** **Pårørende**
 Interessert i vårt arbeid

Navn:

Adresse:

Postnr./sted:

E-post:

Fødselsdato:Telefon:

Fyll ut navn og fødselsdato på husstandsmedlem:

Navn husstandsmedlem:

Fødselsdato:

Afasiforbundet i Norge

Torggata 10
0181 Oslo

Jeg har AFASI - dvs. språkvansker. Dette gjør at jeg har vanskelig for å snakke, forstå tale, lese og skrive. Det er til hjelp for meg at du snakker langsomt og tydelig og gir meg tid.

Takk!

Navn, adresse og telefon:

Nærmeste pårørende:

Gi tid

The Norwegian Aphasia Association

Torggata 10
0181 Oslo

I AM SUFFERING FROM APHASIA. This means that I have difficulty using and comprehending words, as well as reading and writing. Aphasia means, that the speech ability is reduced, due to a damage in the brain's speech senter. Please speak slowly and clearly.

THANK YOU!

Name, Address and Telephone:

Next of Kin:

Gi tid

Lokalforeninger og kontaktpersoner

Afasiforeningen i Østfold

Inghild Bjørgestad
Krogstadveien 30
1640 RÅDE
Mobil: 916 05 604
E-post: bjorgestad@icloud.com

Afasiforeningen for Oslo og omegn

Frithjof Funder
Karl Andersens vei 21
1086 Oslo
Tlf.: 22 21 14 71
E-post: hfunder@online.no

Asker og Bærum Afasiforening

Greta Fredriksen
Bergersletta 4,
1349 Rykkinn
Tlf.: 909 67 929
E-post: gretafre@online.no

Marit Kaarbøe

Lindelia 15,
1338 Sandvika
Tlf.: 907 71 846
E-post: marit.norveig@gmail.com

Aurskog-Høland Afasiforening

Lisbeth Espenes
Vestrengåsen 3D
1960 LØKEN
Tlf.: 924 11 807
E-post: lisbtrøe@online.no

Romerike Afasiforening

Trond Vestby
Kjerulfs gate 24
2000 Lillestrøm
Tlf.: 99 35 63 75
E-post: trond.vestby@hotmail.no

Kongsvinger og omegn Afasiforening

Vidar Hoel
Eidems gate 7
2212 KONGSVINGER
Tlf.: 90 50 80 08
E-post: vida-hoe@online.no

Afasiforeningen i Hedmark

Afasiforeningen for Lillehammer og omegn

Sigrun Irene Bjørke
Måsav.3
2636 ØYER
Tlf.: 959 41 447
E-post: sigrunbjorke@gmail.com

Afasiforeningen for Gjøvik og omland

Tor Raudajoki
Kolbuveien 165
2850 Lena
Tlf.: 995 13 290

Vestfold Afasiforening

Claus Malthe
Postboks 24
3281 TJODALYNG
Tlf.: 454 00 016
E-post: claus@malthe.no

Drammen/Kongsberg og omegn Afasiforening

Sissel Aaberg
Vinkelgt. 7
3050 MJØNDALEN
Tlf.: 971 86 848
E-post: eaaber@broadpark.no

Ringerike og omegn Afasiforening

Eivind Dybendal
N. Sandum
3536 NORESUND
Tlf.: 99289857
Epost: eivind.dybendal@freeway.no

Telemark Afasiforening

Ingeborg Vidsjå
Raskenlundveien 46
3928 PORSGRUNN
Tlf.: 35 51 05 08
E-post: turid.nilsen@hotmail.com

Sør-Rogaland Afasiforening

Gro Tingvik
Hordaveien 2B
4307 SANDNES
Tlf.: 905 11 317
E-post: thone@broadpark.no

Vest-Agder Afasiforening

Karin Valle
Bjørnsons vei 6
4700 Vennesla
Tlf.: 901 64 525

Aust-Agder Afasiforening

Afasiforeningen for Bergen og omegn

Ågot Valle
Eidsvågveien 21A
5101 Eidsvågneset
E-post: agot.valle@gmail.com
Tlf.: 930 63 624

Lisbet Eide

Slembeveien 1
5137 Mjølkeråen
Tlf.: 977 36 707
E-post: lisb-eid@online.no

Sunnhordland Afasiforening

Reidun Aarskog
Kårevikvegen 94
5412 STORD
Tlf.: 977 98 847
E-post: reidun.aarskog@logopednet.no

Haugesund og omegn Afasiforening

Per Gunnar Stornes
Jeppeveien 14
5538 HAUGESUND
Tlf.: 52 71 38 13
E-post: pergstor@gmail.com

Ålesund og omegn Afasiforening

Aud K. Wiklund
Lerstadveien 168
6014 ÅLESUND
Tlf.: 97 50 02 34
E-post: aalesundafasi@gmail.com

Molde Afasiforening

Afasiforeningen for Ytre Nordmøre

Anne Kvande
Kaptein Bødtkers gate 21
6508 KRISTIANSUND
Tlf.: 922 01 216
E-post: anne.kvande@neasonline.no

Nordfjord Afasiforening

Eldbjørg Hatledal
PPT Stryn, Tonningsgt. 4
6783 STRYN
Epost: eldbjorg.hatledal@stryn.kommune.no

Afasiforeningen for Trondheim og omegn

Knut Otto Pettersen
Sigurd Jordsalfars vei 58
7046 Trondheim
Tlf.: 483 11 938
E-post: kpettersen27@gmail.com

Bodø/Salten Afasiforening

Astrid Søreng
Sjøgt. 1
8006 BODØ
Tlf.: 913 71 553
E-post: astrid.soreng@icloud.com

Lofoten Afasiforening

Narvik og omegn Afasiforening

Solveig R. Halvorsen
Håreks gate 34
8514 NARVIK
Tlf.: 901 05 097

Rana og omegn Afasiforening

Brønnøy og omegn Afasiforening

Anne Marie Degerstrøm
Ternevn. 23
8900 BRØNNØYSUND
Tlf.: 75 02 23 07
E-post: ann-dege@online.no

Harstad og omegn Afasiforening

Ragnhild Fosseide
Brattholtet 11
9414 HARSTAD
Tlf.: 997 90 757
E-post: ragnhild.fosseide@harstad.kommune.no

Afasiforeninga for Tromsø og omegn

Marit Workinn
Åsliveien 31
9016 Tromsø
Tlf.: 913 05 578
E-post: marit_workinn@hotmail.com

Afasiforeningen i Alta

Fredbjørg Nicolaysen
Fjellveien 10
9511 ALTA
Tlf.: 916 88 852
E-post: fredbjorg.nico@gmail.com

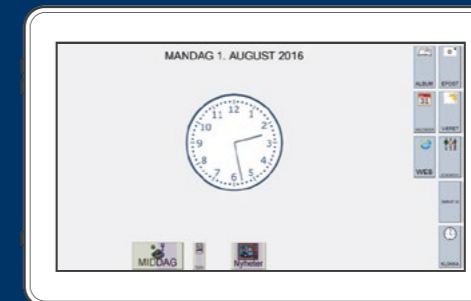
Sør-Varanger Afasiforening

Olaug Knutzen
Postboks 258
9915 Kirkenes
Tlf.: 934 83 492
E-post: sorvar.afasiforening@gmail.com

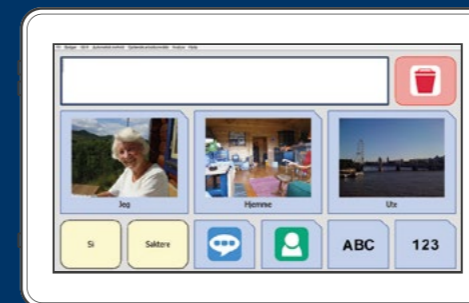
Kommunikasjon for voksne med afasi

Vi er opptatt av at du, og den du bryr deg om, skal kunne kommunisere og bli forstått. Vi har utstyr som kan være nyttig. Ta kontakt, så kommer vi ut og viser deg løsningene.

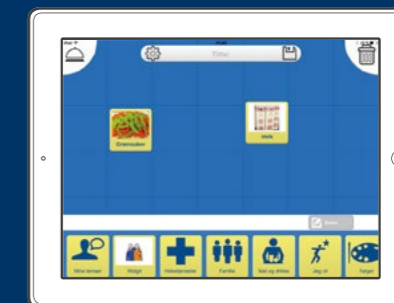
Cognitass Afasi

Kontekstbasert skjermkommunikasjon for voksne. Fotobibliotek med ferdige og egne bilder.

Gridpad 10 Afasi

Ferdig kontekstbasert ordlettingsstrategi for lettere å finne ord og setninger.

Dialog Afasi

Godt verktøy for å finne bilder, søke i kart og tegne.

cognita™

Tlf. 22 12 14 50 | mona@cognita.no | cognita.no

B ØKONOMI
ÉCONOMIQUE

Returadresse:
Afasiforbundet i Norge
Torggaten 10
0181 Oslo

En rehabiliteringsinstitusjon i spesialisthelsetjenesten

Våre behandlingsteam fokuserer på mestring og motivasjon slik at du kan oppnå bedre funksjonsnivå. Vi fokuserer på muligheter fremfor begrensninger.

Vi tilbyr:

- Spesialisert rehabilitering i tverrfaglige team
- Intensive behandlingstiltak som er individuelt tilpasset
- Veiledning, kunnskap og mestring i trygge rammer
- Bred rehabiliteringskompetanse

Du kan lese om våre rehabiliteringstilbud og aktiviteter på: www.bakke-rehabilitering.no eller ring 69 17 26 00

